

Mit tanultunk az idei nyárból Budapesten?

A FÁKNAK JOGOT, A VÍZNEK HELYET!

**Miért kell települési zöld-
és kékinfrastruktúra-törvény?**

BARDÓCZI SÁNDOR

Budapest főtájépítésze

EatZoo!

A VÁROSI ZÖLD ALAPINFRASTRUKTÚRA

- A nyár tanulsága: az árnyék, a párologtatás és a vízmegtartás a város működőképességét védi.
- A tervezet a zöld-kék hálózatot a közművekkel és a közlekedéssel azonos rangra emelné.
- Már vannak favédelmi szabályok; az új törvény az ágazati előírásokat, feladatokat és forrásokat kapcsolná össze.

Eletzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A klímaalkalmazkodás minden közterületi beruházás kötelező tervezési szempontjává válhatna.

EGY VÁROS, KÖZÖS FAVÉDELEM

- A kerületenként alkotott részletszabályok eltérő pótlási és eljárási logikákat tartanak fenn.
- A tervezet egységes fővárosi rendeletet és közös értékelési, kompenzációs rendszert teremtené.
- A közös szabályokat a kerületi jegyzők alkalmaznák; a helyi kiegészítések ezek kereteihez igazodnának.

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

Kiszámíthatóbb ügyintézés,
egységes védelmi minimum és
könnyebben összehangolható
fasor-rekonstrukciók.

A FÁK JOGAI: ÉLETTÉR ÉS VÉDELEM

- A „fák jogai” a tervezetben kikényszeríthető életfeltétel-védelmet jelentenek.
- Megőrzési elsőbbség, tartós fahely, védett gyökérzóna, megfelelő víz- és levegőellátás.
- A gyökérzónát érintő munkához és a jelentős metszéshez is engedély, a beavatkozáshoz szakmai kontroll kellene.

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A védelem már a későbbi pusztulást elindító beavatkozásnál működhetne, több meglévő árnyéket megőrizve.

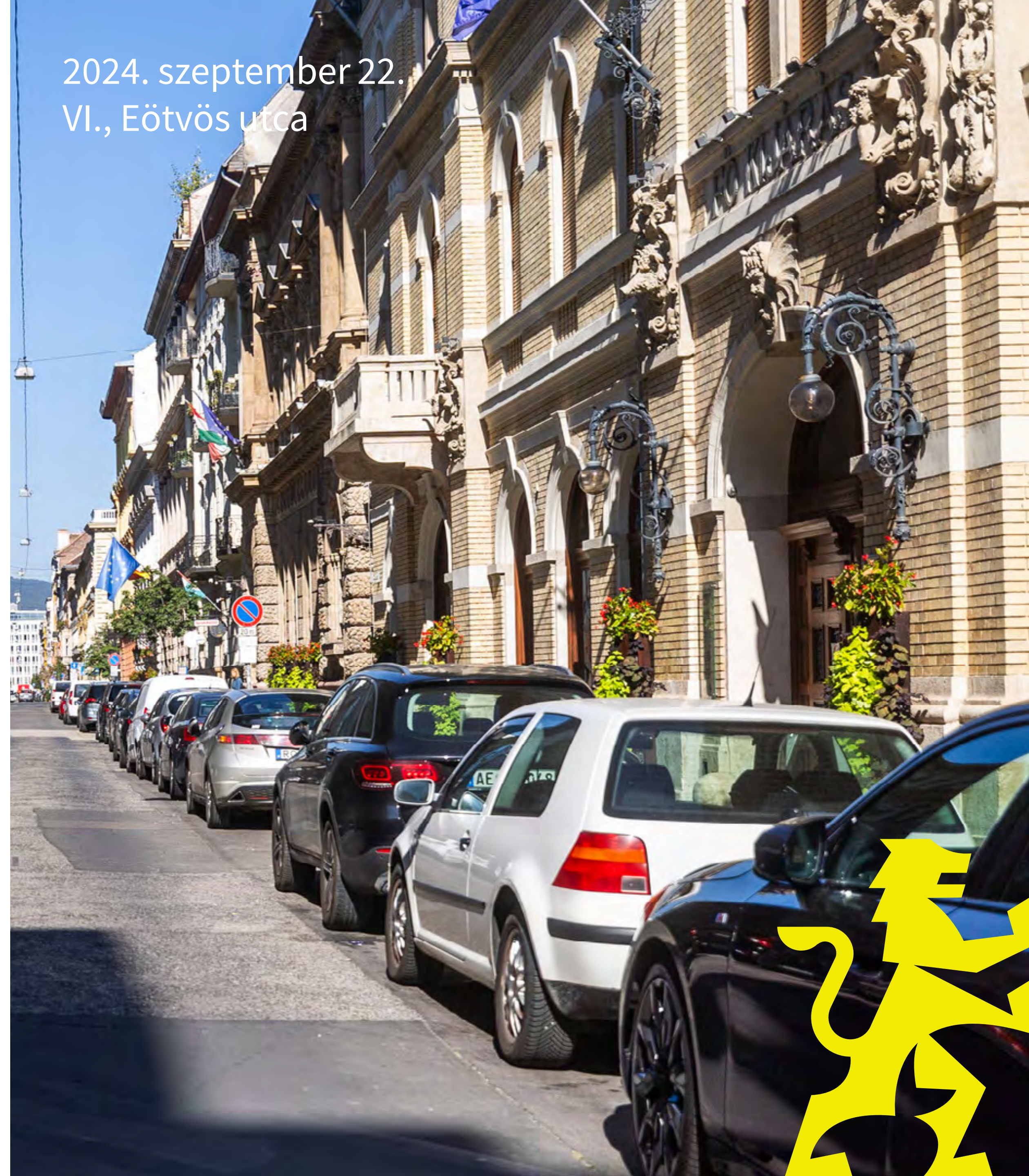

Forrás: Főkert

2024. szeptember 22.
VI., Benczúr utca

2024. szeptember 22.
VI., Eötvös utca

A LOMBKORONA ÉRTÉKÉT ŐRIZZÜK

- Egy idős fa árnyékát a csemeték darabszáma nem pótolja azonnal.
- A tervezet faértéket, biológiai aktivitást és ökológiai egyenértékűséget kérne számon.
- Első a helyreállítás; a kompenzációnak az elvesző funkcióval és az időbeli kieséssel is számolnia kellene. A kompenzációt a nagyobb gyökértérben kérjük és a közműkiváltásban, nem a nagyobb fában.

ÉletZöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A beruházói döntésekben nagyobb súlyt kaphatna a meglévő, működő lombkorona megőrzése.

Forrás: Főkert

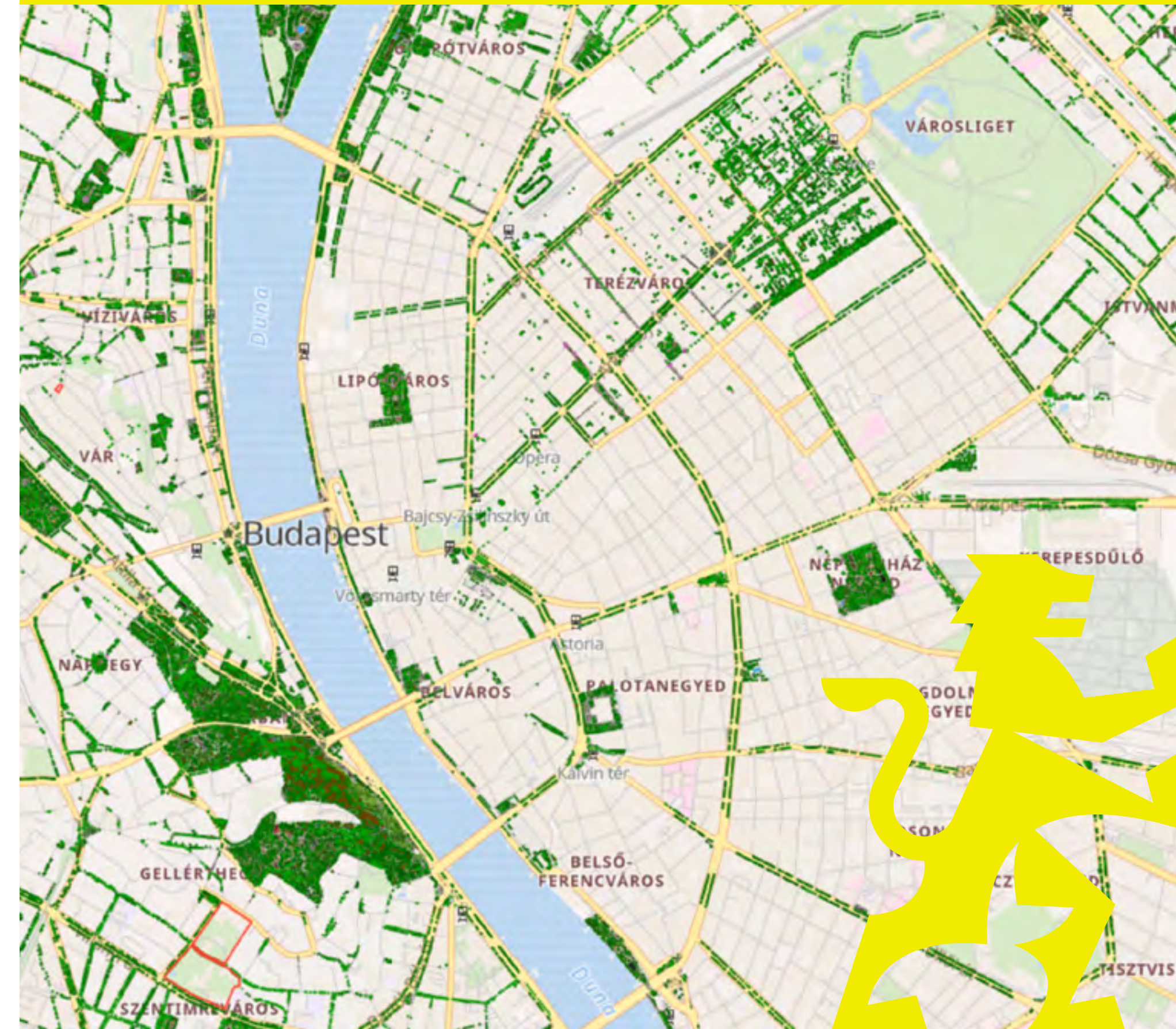
KÖZÖS ADATBÓL LEHET GYORSAN DÖNTENI

- Egységes fővárosi fa-, zöldvagyon- és vízmegtartási nyilvántartás, kötelező kerületi adatkapcsolattal.
- Kapcsolódás az e-közműhöz: a gyökérzónák és a közműkonfliktusok már a tervezéskor láthatóvá válhatnának.
- Nyilvános állapot-, érték- és változásadatok; a kivágások és pótlások követhető ellenőrzése.

BUDAPESTI HATÁS:

A Budapest Fatárra építve kevesebb lenne a párhuzamos adatgyűjtés, és lehetőség nyílna a konfliktusok korábbi felismerésére.

A CSAPADÉK MARADJON A VÁROSBAN

- Első a helyben tartás és hasznosítás; utána a késleltetés, végül az elvezetés.
- Új beruházásoknál tervezett vízkezelés: esőkert, tározás, esővízgyűjtő tartályok, szerkezeti talajok beszivárogtatás, televényszigetek és a fák vízellátása.
- A megoldást a talaj adottságaihoz, az épített környezethez, a vízminőséghez és a biztonságos túlfolyás lehetőségéhez kell igazítani.

Eletzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A közterületekről lefolyó víz a növényzetet is táplálhatná, miközben mérséklődhetne a csatorna csúcsterhelése.

VII. kerület Klauzál téri Vásárcsarnok udvara: 60 m³-es tartály került elhelyezésre a tetővizek gyűjtésére, a szemközti felújított park kétheti öntözővíz igényét biztosíthatja.

A PATAK IS KLÍMAINFRASTRUKTÚRA

- Természetközeli meder, parti növényzet és összekapcsolt vizes élőhelyek alkothatnának működő hálózatot.
- A tervezet a vízmegtartást, az ökológiai állapotot és az árvízbiztonságot együtt követeli meg.
- Budapesti kapaszkodó: a LIFE Biodiverz Város vízmegtartási feladatai Mocsároson és Kőérberek–Örmezőn, az FCSM részvételével.

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A Rákos-pataknál is közösen számonkérhető vízmegtartási célokra épülhetne a kezelés és a rehabilitáció.

A FENNTARTÁS IS KLÍMAVÉDELEM

- A tervezet intenzív és extenzív kezelést, talajvédelmet és a biológiai sokféleség megőrzését írná elő.
- Helyhez igazított kaszálás, talajtakarás, termőhelyhez illő növényállomány és célzott öntözés.
- A szerződésekben az elvégzett munkán túl a növényzet állapota és az élőhely működése is számítson.

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A Vadvirágos Budapest szemlélete tartós szakmai és fenntartási szerződéses keretet kaphatna.

A VÉDELEMHEZ KELL AZ INTÉZMÉNYRENDSZER IS

- Főtájépítész, főkertész és ZIT: meghatározott szakmai feladatok, összehangolt fővárosi–kerületi működés.
- A tervektől a kivitelezésig kötelező szakmai jelenlét, dokumentálás és műszaki ellenőrzés.
- Károkozásnál leállítás, helyreállítás, értéktérítés és bírság; a befizetés önmagában nem váltaná ki a helyreállítást.

Eletzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A követelmények korán tisztázhatók, a hibák építés közben megfoghatók, a felelősök számonkérhetők lennének.

A FELADATHOZ PÉNZ ÉS ÜTEMEZÉS KELL

- A tervezet legalább 2%-os önkormányzati költségvetési keretet, állami katasztertámogatást és elkülönített zöldvagyron-alapot javasol.
- A nagyobb városoknak 2030 végéig katasztert és fejlesztési–fenntartási akciótervet kellene működtetniük.
- Budapesten a Radó Dezső Tervre építve: ütemezett projektek, fenntartási fedezet és nyilvánosan követhető eredmények.
- BVOP – Budapest és városkörnyéke Operatív program, amiben forrásokhoz jut a zöld- és kékinfrastruktúra rekonstrukció és fejlesztés, a klímaalkalmazkodás és a kibocsátáscsökkentés.

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A gyorsulás, felskálázás feltétele: egységes eljárás, végrehajtási szabályok, szakmai kapacitás és pénzügyi fedezet együtt.

A FELADATHOZ PÉNZ ÉS ÜTEMEZÉS KELL

Közös
szabályok és
források

Előkészített
projektek

Megőrzött
lombkorona
és helyben
tartott víz

Életzöld.

BUDAPESTI HATÁS:

A gyorsulás, felskálázás feltétele:
egységes eljárás, végrehajtási
szabályok, szakmai kapacitás
és pénzügyi fedezet együtt.

ŐRIZZÜK MEG AZ ÁRNYÉKOT!
TARTSUK HELYBEN A VIZET!
ADJUNK EHHÉZ EGYSÉGES
JOGI ÉS PÉNZÜGYI KERETET!

Köszönöm a figyelmet!

BARDÓCZI SÁNDOR
Budapest főtájépítésze

Entozoid